

Obsah

- 13 Slovo úvodem

15 Kapitán avantgardy

31 Karel Teige očima svých současníků

37 Karel Teige o sobě

1 UMĚNÍ JAKO HYGIENA DUCHA

41 Alotria mládí / Tvůrčí rozlet

62 „Nekosil jen sil a sil dokonce devětsil“. Raný Devětsil. Obrazy a předobrazy

71 Proletářské umění

75 Teorie v praxi – výtvarná tvorba umělců Devětsilu v letech 1920–1921

82 Jarní výstava 1922

84 Nové umění proletářské

88 Paříž 1922

92 Revoluční sborník Devětsil (1922)

98 Obrat o 180 stupňů?

101 Sborník nové krásy Život II

109 Foto Kino Film

113 Sborníky Devětsil a Život II – „bleskovody polemické bouře“. Spor dvou generací

119 Od proletářského umění k poetismu

119 Stavba – měsíčník pro stavební umění

123 Alexander Archipenko

126 Jan Zrzavý

128 Rudolf Kremlička

129 Internacionální revue Disk

131 Brněnský Devětsil. Časopisy Host a Pásmo

132 Bazar moderního umění, II. výstava Devětsilu

138 Obrazové básně

147 Pantomima a Na vlnách TSF

2 KVĚTY ZAHRADY EPIKUROVY

- 155 Poetismus a konstruktivismus
- 159 Poetismus
- 162 Poetismus a futurismus
- 166 Poetismus a dadaismus
- 173 Diskuze o poetismu
- 176 Druhý manifest poetismu aneb Poezie pro všechny smysly
- 181 Povstání ve vlastních řadách – „teror teorie“
- 186 F. X. Šalda a Karel Teige
- 189 Třetí manifest poetismu: „Báseň, svět, člověk“
- 191 Kdy končí poetismus?

3 ŘÁD KONSTRUKCE A ZRNKO BLÁZNOVSTVÍ

- 197 Konstruktivismus
- 201 Teige versus Le Corbusier
- 203 Ilja Erenburg v Praze
- 205 Kontakty s mezinárodním konstruktivistickým hnutím: Karel Teige
a Theo van Doesburg
- 206 Teige a SSSR („socialistická Amerika“)
- 209 Likvidace umění, zánik obrazu
- 214 Teigeho cesta do SSSR
- 217 Úkoly nové architektury
- 220 Architektura – věda, nebo umění?
- 228 Spor Karla Teigeho s Le Corbusierem (1929–1931)
- 229 Le Corbusier v Československu
- 231 Schovávaná se slovy: dialog Teige – Le Corbusier
- 234 Čistý účel, nebo estetika? Řešení sporu v nedohlednu...
- 236 Teigeho (sebekritická) revize konstruktivismu: koncept funkcionalismu

4 VZPOURA PROTI ZDOBOSTI

- 241 Konstruktivismus, poetismus a typografie
- 244 Abeceda – nejslavnější kniha české meziválečné avantgardy
- 245 Moderní typo
- 248 Typografická poezie: S lodí, jež dováží čaj a kávu, Zlom (aneb „Krocení divé zvěře typografické“)
- 251 Od poeticko-konstruktivistických výbojů k funkcionalní architektuře knihy
- 252 Revue Děvětsilu (ReD)
- 254 Malopis a Teigeho reforma Bayerova písma
- 255 Strohé typo počátku třicátých let a později
- 257 Fotomontáž – umění pro „bezruké Raffaely“
- 259 Typografie od funkcionalismu k surrealismu

5 VÝBOJE POEZIE

- 263 Devětsil v letech 1926–1931
- 265 In margine: Teige veřejně a Teige intimně
- 268 Obrazy a kresby – Teige o Hoffmeisterovi, Šimovi, Štyrském, Toyen, Muzikovi
- 268 Nejen o kresbě – Adolf Hoffmeister
- 271 „Dědečkové“
- 274 Poetické malířství
- 277 Artificialismus
- 281 Josef Šima
- 285 František Muzika
- 288 Teige a divadlo
- 295 Film a fotografie: reportáž, nebo bášeň
- 303 Vítězství zraku „ozbrojeného“ fotoaparátem
- 307 Je fotografie umění?
- 312 Atomizace generace: generační diskuze 1929–1931

6 KÁZEŇ MINIMA

- 323 Teige a Bauhaus
- 328 Teorie architektury jako sociologické a psychoanalytické vědy
- 329 Teigeho spolupráce s CIAM
- 333 Továrny na bydlení – Kolektivní dům, Nejmenší byt
- 341 Karel Teige a Jiří Kroha
- 343 Zahradní města nezaměstnaných. Architektura pravá a levá
- 345 Sovětská architektura. Vstříc „mamutím tělům monumentality“
- 350 „Architektonická věda“ z hlediska psychoanalýzy a biologie (1936–1947)

7 INTEGRÁLNÍ REVOLTA

- 357 Teigeho vztah k surrealismu
- 361 Od statě Intelektuálové a revoluce ke knize Jaremark umění
- 363 Surrealismus – „žebro z těla poetismu“
- 366 První výstava Skupiny surrealistů v ČSR
- 369 Návštěva André Bretona a Paula Eluarda v Praze
- 373 Rok 1936
- 376 Rok 1937
- 377 Karel Teige k otázkám avantgardy a nástupu nové umělecké generace
- 380 Diskuze o Mánesu (Útok S. K. Neumanna proti modernímu umění)
- 385 Konflikt Vítězslava Nezvala se Skupinou surrealistů v ČSR
- 387 Surrealismus proti proudu
- 389 Typografie 1932–1938
- 391 Teigeho pozdní typografický funkcionalismus
- 396 Fantastická realita pod diktátorem touhy: koláže (1935–1951)
- 411 Máně dekalkomanie
- 412 Automatické texty a záznamy snů
- 416 Appendix. Přepis rukopisných automatických textů Karla Teigeho

8 ÚTOČIŠTĚ V KLAUZUŘE

- 425 Odveta principu slasti
- 434 Tři roky svobody: 1945–1948
- 440 Rok 1946
- 449 Kardinální revize konceptů a hodnot
- 449 Rok 1947
- 454 Rok 1948: Stmívání
- 460 „Sen rozumu plodí příšery“ – kresby Karla Havlíčka
- 462 Knihy Fenomenologie moderního umění (1949–1951)
- 464 Rok 1950: Klatba
- 469 Vznik skupiny sborníků Znamení zvěrokruhu
- 470 Poprava Záviše Kalandry
- 472 Sborníky Znamení zvěrokruhu
- 480 Appendix. Karel Teige, Odpověď na anketu o surrealismu, 30. května 1951
- 488 Říjen 1951: Truchlivý tanec smrti
- 491 Epilog
- 501 Životopisný přehled
- 541 Soupisy díla a bibliografie
- 583 Redakční poznámka
- 585 Jmenný rejstřík

prof. Milan Knížák

